

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Družinske preživnine

Družinske preživnine

Španija

1 Kaj pomenita izraza „preživnina – preživljanje“ in „preživninska obveznost“? Katere osebe morajo plačati preživnino drugi osebi?

Šteje se, da preživnina pomeni vse potrebno v zvezi s hrano, stanovanjem, oblačili in zdravstveno oskrbo.

Preživnina zajema tudi izobraževanje in usposabljanje upravičenca do preživnine do njegove polnoletnosti in tudi po tem, če se še naprej izobražuje iz razlogov, ki mu jih ni mogoče pripisati. V času zakonske krize med postopkom prenehanja življenjske skupnosti ali postopkom za razvezo zakonske zveze se lahko zahteva preživnina za otroke, ki živijo v gospodinjstvu, pa finančno niso samostojni.

Stroški, povezani z nosečnostjo in porodom, so vključeni v preživnino, razen če so kriti drugače.

Obveznost do polnega preživljanja obstaja med:

1. – zakoncema;
2. – predniki in potomci.

Sorojenci morajo prejeti le potrebno pomoč za preživljanje, kadar je ta potrebna iz kakršnega koli razloga, ki ga ni mogoče pripisati upravičencu do preživnine, vključno s, po potrebi, pomočjo za izobraževanje.

2 Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine? Ali se predpisi za preživljanje mladoletnikov razlikujejo od predpisov za preživljanje odraslih?

Otroci so upravičeni do preživnine do polnoletnosti, tj. v Španiji do 18. leta, razen če ima mladoletnik zadostne lastne dohodke. Po dopolnitvi polnoletnosti se obveznost v zvezi z otroki nadaljuje, dokler niso finančno neodvisni, ne končajo šolanja ali dokler so brezposelni, vendar za to niso krivi sami. Pri mladoletnih otrocih je treba upoštevati tudi člene v civilnem zakoniku (*Código Civil*) o skupnih učinkih razveljavitve zakonske zveze, prenehanja življenjske skupnosti in razveze zakonske zveze (člen 90 in naslednji).

Do polnoletnosti otrok je plačevanje preživnine prednostna obveznost, ki se ji ni mogoče izogniti.

3 Naj se za pridobitev preživnine obrem na pristojni organ ali na sodišče? kateri so glavni elementi tega postopka?

Zahtevke je treba vložiti pri sodišču, pri čemer so za njih pristojna sodišča prve stopnje (*Juzgados de Primera Instancia*).

Kateri so ključni elementi v postopku?

Zahtevki se obravnavajo na ustni obravnavi (*juicio verbal*). Če se preživnina zahteva kot stranski zahtevek v postopku prenehanja življenjske skupnosti ali postopku za razvezo zakonske zveze oziroma med ukrepi v zvezi z razmerjem med starši in otroci v primeru ločitve para, se obravnava skupaj z navedenimi postopki z uporabo ustne obravnave z nekaterimi posebnimi elementi.

Ko so bile v Španiji razglašene izredne razmere (s kraljevo uredbo 463/20 z dne 14. marca 2020 o obvladovanju zdravstvene krize, ki jo je povzročil COVID-19) in zlasti s sprejetjem kraljeve uredbe 16/20 z dne 18. aprila 2020 o postopkovnih in organizacijskih ukrepih v pravosodnem sistemu za obravnavo COVID-19, je bil uveden poseben skrajšan postopek za obravnavo družinskih zadev v izrednih razmerah (glej člene 3, 4 in 5). Ta posebni postopek se uporablja v primerih, ko je treba zahtevati pregled trajnih ukrepov, sprejetih v skladu s členom 774 zakona 1/2000 z dne 7. januarja 2000 o civilnem postopku (*Ley de Enjuiciamiento Civil*), v zvezi z gospodinjstviški stroški, finančnimi izplačili med zakoncema in priznanimi preživninskimi obveznostmi do otrok, če se pregled zahteva zaradi tega, ker se je ekonomski položaj zakoncev in staršev bistveno spremenil zaradi zdravstvene krize, ki jo je povzročil COVID-19.

Uporablja se tudi za spore v zvezi z zahtevki za določitev ali pregled obveznosti plačila preživnine, kadar se zahtevek vložijo z utemeljitvijo, da se je ekonomski položaj družinskega člana, ki bi moral plačevati preživnino, bistveno spremenil zaradi zdravstvene krize, ki jo je povzročil COVID-19.

Za vse zadeve, ki niso zajete v tem členu, se zakon 1/2000 z dne 7. januarja 2000 o civilnem postopku ob odsotnosti posebnih določb uporablja za pripravo ustne obravnave.

4 Ali se zahtevek lahko vložijo v imenu sorodnika (če da, do katerega kolena) ali v imenu otroka?

Zadevna stranka mora zahtevek vložiti osebno, razen če je to mladoletna oseba. V takem primeru ga mora vložiti zakoniti zastopnik mladoletne osebe, državno tožilstvo (*el Fiscal*) ali agencija za zaščito otrok. Vendar se lahko zahtevek vložijo tudi prek zastopstva, če je bilo zastopniku podeljeno pooblastilo za zastopanje v navzočnosti notarja, sodnega tajnika ali konzula katerega koli španskega diplomatskega predstavništva v tujini.

5 Če nameravam začeti postopek pred sodiščem, kako ugotovim, katero sodišče je pristojno?

Splošno pravilo je, da je pristojno sodišče v kraju stalnega prebivališča preživninskega zavezanca. Če je več skupnih preživninskih zavezancev (oče in mati), je pristojno sodišče v kraju stalnega prebivališča katerega koli od njih. Če preživninski zavezanec nima stalnega prebivališča v Španiji, je pristojno sodišče v kraju njegovega zadnjega stalnega prebivališča v Španiji. V vseh drugih okoliščinah je pristojno sodišče v kraju stalnega prebivališča preživninskega upravičenca.

6 Ali moram kot prosilec uporabiti posrednika za začetek postopka pred sodiščem (npr. odvetnika, osrednji ali lokalni organ itd.)? Če ne, kakšen je postopek?

Vložnika zahtevka morata zastopati odvetnik (*abogado*) in pravni zastopnik (*procurador*).

7 Ali moram za začetek postopka plačati sodno takso? Če da, koliko ta znaša? Če so moja finančna sredstva nezadostna, ali lahko dobim brezplačno pravno pomoč?

V Španiji ni taks za zahtevke, ki so namenjeni izključno pridobitvi plačila preživnine, razen honorarjev, ki jih zaračunajo odvetniki, pravni zastopniki in izvedenci, če jih uporabite.

Honorariji, ki jih zaračunajo odvetniki in pravni zastopniki, temeljijo na višini zahtevka. Finančna pomoč je na voljo za kritje sodnih stroškov, kadar vložnik zahtevka ali oseba, od katere se zahteva preživnina, nimata finančnih sredstev in sta lahko upravičena do brezplačne pravne pomoči v skladu z lestvicami, določenimi v členu 3 zakona št. 1/1996 z dne 10. januarja 1996 o brezplačni pravni pomoči. Pomoč zajema storitve, ki jih zagotavlja odvetnik ali pravni zastopnik, ki ga imenuje sodišče za vodenje zahtevka, država pa plača tudi vse sodne stroške, kot so plačila izvedencem ali stroški objave odločb.

8 Kakšno preživnino običajno dodeli sodišče? Kako se izračuna znesek preživnine? Ali lahko sodišče svojo odločitev spremeni, če se spremenijo življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če da, kako (npr. s pomočjo sistema samodejne indeksacije)?

V večini primerov se določijo redna plačila, ki jih je po zakonu treba plačevati vsak mesec, in sicer vnaprej. Plačilo enkratnega pavšalnega zneska ni običajno; to se zgodi le, ko je treba poravnati izostalo preživnino, kadar je preživninski zavezanec posameznik brez stalnih sredstev in je to najboljši način za zagotovitev prihodnjih plačil, ali na podlagi dogovora med strankama. Sodišče pri izračunu dejanskih zneskov plačil, ki jih je treba opraviti, uporabi abstraktno pravno pravilo, ki temelji na sorazmernosti treh vidikov: potreb preživninskega upravičenca, finančnih sredstev preživninskega zavezanca in finančnih

sredstev drugih oseb, ki morajo prav tako prispevati k preživitvi (preživitveni sozavezniki) v enakem obsegu kot glavni preživitveni zavezanec. V odločbi sodišča, s katero je določena višina preživitvine, mora biti določena podlaga za prihodnje posodobitve. Ta posodobitev se opravi samodejno po določenem času, posodobljeni znesek pa mora upoštevati oseba, ki je odgovorna za izvedbo plačila. Če preživitveni zavezanec ne posodobi plačil preživitvine, to na podlagi zahteve preživitvinskega upravičenca stori sodišče. Višina plačil preživitvine se lahko prilagodi (tudi tu na zahtevo zadevne stranke), če se bistveno spremenijo dejstva, na podlagi katerih so bila plačila prvotno določena: zneske je treba povišati, kadar se finančni položaj preživitvinskega zavezanca izboljša ali kadar se finančni položaj preživitvinskega upravičenca poslabša in je potreben višji prispevek (npr. ob poslabšanju bolezni); zneske je treba znižati, kadar se finančni položaj preživitvinskega zavezanca poslabša ali kadar se finančni položaj preživitvinskega upravičenca izboljša. Nazadnje, preživitvine ni več treba plačevati, ko prenehajo razlogi za njeno plačevanje.

Splošni sodni svet (*Consejo General del Poder Judicial*, CGPJ) je pripravil tabelo za izračunavanje preživitvine. Ta je bila nazadnje posodobljena maja 2019. Gre za smernice, oblikovane glede na potrebe otrok, pri čemer se upoštevajo dohodki staršev in število otrok v družini. Iz izračuna so izključeni stroški stanovanja in šolanja, zato je treba končno preživitvino prilagoditi ob upoštevanju takih stroškov glede na posamezen primer. Glej: Tabela je na voljo na:

<http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Servicios/Utilidades/Calculo-de-pensiones-alimenticias/>

9 Kako in komu se plača preživitvina?

Preživitvina se običajno plačuje v denarju. Vendar obstajata dve izjemi: preživitveni zavezanec se lahko odloči, da bo svojo obveznost izpolnil tako, da bo preživitvinskemu upravičencu zagotovil hrano in nastanitev v svojem domu; uporaba te možnosti je s sodno prakso zelo omejena, če ni zagotovila za dobre odnose; izplačilo s prenosom premoženja ali pravic je izjema in je primerno za poravnavo izostalih izplačil, kadar obstaja tveganje, da bodo premoženje izginile ali kadar preživitveni zavezanec nima premoženja. Preživitvina se plačuje neposredno upravičencu. Najobičajnejša metoda je bančno nakazilo. Če je preživitvinski upravičenec mladoletna oseba in nima poslovne sposobnosti, se preživitvina plačuje njegovemu zakonitemu zastopniku.

V postopkih v zvezi z zakonsko krizo ali razmerji med starši in otroci sodišča kot način plačila preživitvine dovoljujejo neposredna plačila nekaterih stroškov, povezanih z mladoletnimi otroci (npr. za šolanje, zdravstveno zavarovanje itd.), upravičencem do preživitvine.

10 Če preživitveni zavezanec ne plača prostovoljno, kakšen postopek je potrebno sprožiti, da se ga prisili k plačilu?

V takem primeru lahko preživitvinski upravičenec vloži zahtevo za izvršitev sodne odločbe, s katero je bila določena pravica do preživitvine. V Španiji obstajajo naslednja sredstva izvršitve: izvršba na osebni dohodek (razen minimalnega zneska za preživetje, ki ga določi sodišče); zadržanje vračila davka; rubež sredstev na bančnih računih; zadržanje dajatev iz naslova socialne varnosti; rubež premoženja in njihova javna prodaja; v nekaterih primerih lahko opustitev plačevanja preživitvine pomeni kaznivo dejanje in se lahko storilcu naloži zaporna kazen.

11 Na kratko opišite vse omejitve izvrševanja, zlasti predpise o varstvu preživitvinskega zavezanca ter o prekluzivnih in zastaralnih rokih v vašem nacionalnem sistemu izvrševanja.

Pri dolgovih v zvezi s plačili preživitvine ni kvantitativnih omejitev glede rubeža sredstev na računih ali premoženju preživitvinskega zavezanca, kar pa ne velja za druge dolge. Postopek za uveljavitev skladnosti z naslednjimi obveznostmi je treba začeti prej kot v petih letih.

12 Ali obstaja organizacija ali organ, ki mi lahko pomaga v postopku pridobitve preživitvine?

Pri zahtevkih za plačila preživitvine za mladoletne osebe ali osebe, ki niso poslovno sposobne, lahko zastopanje ponudi državno tožilstvo.

13 Ali lahko organizacije (vladne ali zasebne) namesto preživitvinskega zavezanca v celoti ali delno vnaprej plačajo preživitvino?

Jamstveni sklad za plačevanje preživitvine, vzpostavljen z zakonom 42/2006 z dne 28. decembra 2006 in urejen s kraljevo uredbo 1618/2007 z dne 7. decembra 2007, je sklad brez pravne osebnosti, katerega namen je zagotoviti, da mladoletni otroci prejmejo neplačano priznano preživitvino, ki se dolguje v skladu s sodno potrjenim sporazumom ali sodno odločbo v postopkih zaradi prenehanja življenjske skupnosti, razveze zakonske zveze, razveljavitve zakonske zveze, ugotavljanja sorodstva ali uveljavljanja preživitvine, v obliki plačila zneska, ki se šteje za predplačilo.

Pogoj za upravičenost do predplačila iz tega sklada je, da je odločbo o priznanju preživitvine izdalo špansko sodišče.

14 Če sem v tej državi članici, preživitveni zavezanec pa stalno prebiva v drugi državi:

14.1 ali lahko dobim pomoč organa ali zasebne organizacije v tej državi članici?

Da, preživitvinski upravičenec lahko na podlagi pravil Evropske unije in mednarodnih konvencij o plačilu preživitvine, ki jih je ratificirala Španija, zaprosi za pomoč osrednjega organa Španije, ki deluje v okviru ministrstva za pravosodje.

14.2 Če je to mogoče, kako lahko stopim v stik s tem organom ali zasebno organizacijo?

Na kakršen koli način lahko stopite v stik oddelkom za mednarodno pravno sodelovanje (*Subdirección General de Cooperación Jurídica Internacional*) pri ministrstvu za pravosodje. Calle San Bernardo No 62, 28071 Madrid. Telefon: +34 91 3902228/2295/4437. Telefaks: +34 91 3904457.

15 Če sem v drugi državi, preživitveni zavezanec pa je v tej državi članici:

15.1 ali lahko vložim zahtevek neposredno pri takem organu ali zasebni organizaciji v tej državi članici?

Preživitvinski upravičenec, ki živi v drugi državi članici, se lahko obrne na osrednji organ v navedeni državi, pri čemer zagotovi dokazila, da mu je bila odobrena pravica do plačil preživitvine, in ga zaprosi, naj stopi v stik s španskim osrednjim organom, da bi ta začel izvršilni postopek v Španiji. To poteka v skladu s pravili Evropske unije in mednarodnimi konvencijami o plačilu preživitvine, ki jih je ratificirala Španija.

15.2 Če je to mogoče, kako se lahko obrnem na ta organ ali zasebno organizacijo in kakšno pomoč lahko dobim?

Pod pogoji, ki jih določijo organi v zadevni državi.

16 Ali to državo članico zavezuje Haaški protokol iz leta 2007?

Da, Evropska unija (in torej Španija) je protokol ratificirala 8. aprila 2010.

17 Če te države članice ne zavezuje Haaški protokol iz leta 2007, kateri predpisi se po pravilih njenega mednarodnega zasebnega prava uporabijo za preživitvinski zahtevek? Katera so relevantna pravila mednarodnega zasebnega prava?

18 Kakšna so pravila glede dostopa do sodnega varstva v čezmejnih primerih v okviru EU, v skladu s strukturo Poglavja V uredbe o preživitvinskih obveznostih?

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživitvinskih zadevah imajo stranke v sporu, na katerega se nanaša ta uredba, v skladu s pogoji, določenimi v ustreznem poglavju, dejanski dostop do pravnega varstva v drugi državi članici, med drugim tudi v okviru postopka izvrševanja in postopkov s pravnimi sredstvi. Poleg tega zaprosena država članica zagotovi brezplačno pravno pomoč pri vseh zahtevah upravičenca iz člena 56 glede preživitvinske obveznosti, izhajajoče iz razmerja starš – otrok, do osebe, mlajše od 21 let.

19 Kakšne ukrepe ta država članica sprejme za zagotovitev izvajanja dejavnosti iz člena 51 uredbe o preživitvinskih obveznostih?

V zakon št. 1/1996 z dne 10. januarja 1996 o brezplačni pravni pomoči je dodala poglavje VIII z naslovom „Brezplačna pravna pomoč v čezmejnih sporih v Evropski uniji“, s katerim je navedena pravica urejena v zvezi s fizičnimi osebami, naj bodo to državljani Evropske unije ali državljani tretjih držav, ki zakonito prebivajo v eni od držav članic.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 16/01/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.